

NOVES NECESSITATS , NOVES ESTRATÈGIES...

1. Introducció

Els tallers lingüístics són un recurs que complementa, però en cap cas substitueix el treball a l'aula. En aquests moments, els recursos, totalment insuficients, són els TAES (aquests tallers poden ser de centre o de concentració i destinats a alumnat provinent de llengües no romàniques) i els Tallers lingüístics (mitja jornada en el propi centre i destinat a l'alumnat nouvingut sigui quina sigui la seva llengua de procedència) dues estratègies diferenciades amb un mateix objectiu: fer de pont lingüístic a l'alumnat nouvingut.

Qualsevol docent per a poder ensenyar llengua a un alumnat procedent de realitats tan diverses ha de tenir present factors diferents dels utilitzats en altres processos (programa d'immersió), per tant també seran diferents les línies d'actuació i les adaptacions, tant de material com curriculars

- a. Si en tot aprenentatge de segones llengües hi ha un fort component emocional, en el cas dels tallers aquest és encara més evident, sobretot a partir de com s'ha planificat l'acollida i en els primers contactes.
- b. Partir dels coneixements previs és en aquests casos bàsics ja que en molts casos es pressuposa que no en tenen o bé que tenen una deficient escolarització i això no sempre es correspon amb la realitat. Tendim a pensar-ho per desconeixement dels sistemes educatius dels quals provenen.
- c. S'aprèn llengua fent coses interessants, vehiculant continguts interessants, però el prioritari serà iniciar la possibilitat de comunicació per a permetre entendre un medi quotidià com l'escola o l'institut i poder expressar les necessitats més bàsiques, tant a la resta de professorat com als companys i companyes de l'aula i del centre, per tant paral·lelament a ser vehicle, ha de ser eina comunicativa.
- d. Els principis d'actuació que fins ara ens havien funcionat no són vàlids més enllà de l'alumnat provinent de països de parla castellana, ja que el desconeixement de la llengua de l'aprenent ens situen en un altre punt de partida.

2. QUÈ ENS CAL?

Per poder treballar a partir dels punts anteriors és interessant:

- a. Conèixer la realitat política i social del lloc on prové l'alumnat nouvingut i tenir informació sobre:
  - **diferents concepcions d'organització familiar**
  - **concepte d'infància i adolescència en les seves cultures.**
  - **Com elaboren el dol migratori: sentir-se estranger produeix en l'immigrant, ja sigui infant, adolescent o adult, desorientació, sentiment de desprotecció (vulnerabilitat), temença a un medi estrany (sobretot a un àmbit educatiu, que la majoria de vegades, „és molt diferent del que coneixen i que significa unes relacions, alumnat/professorat i alumnat/alumnat allunyades de qualsevol paràmetre comparatiu.**
  - **Calendari i festes més rellevant de cada grup (els xinesos tenen un calendari diferent i les seves festes no coincideixen**

amb les nostres, els musulmans tampoc coincideixen, però es poden trobar paral·lelismes amb el ramadà que a més a més té una importància notòria, quan hi ha concentració d'aquest alumnat, per les repercussions, fins i tot d'assistència-absència que es poden produir.

- Aspectes genèrics de les diferents religions del grup.
- Pinzellades sobre els seus sistemes educatius, mètodes i currículums. Com funciona, metodologies, normes que hi ha a l'escola, quan s'introdueix una segona llengua, quina? (aquesta informació és important per les llengües amb alfabet diferents al nostre) saber que l'aprenentatge del mandarí passa per l'alfabet occidental i no les altres llengües xineses ens facilitarà la tasca amb l'alumnat d'aquesta procedència lingüística.
- Hàbits, aliments més comuns i costums relacionals.

3. CONEIXEMENTS DIDÀCTICS, PSICOLÒGICS I METODOLÒGICS

- a. Informació sobre les etapes de silenci i la seva importància, que hi ha en tot aprenentatge d'una llengua., desangoixaria molt als i les ensenyants.
- b. Elements per treure informació sobre la interllengua amb la que es comuniquen entre ells. Tipologia de la comunicació que estableixen.
- c. Coneixements mínims sobre les llengües maternes o emprades a la llar per entendre, en part, els problemes lingüístics amb que es troben quan aprenen català (això anirà bé per a confeccionar material i ells detecten que tens un mínim coneixement, per rudimentari que aquest sigui, de la seva realitat lingüística i els dóna molta seguretat)
- d. Conèixer trets fonètics per poder adequar i confeccionar material específic (podem, amb informació, fins i tot adaptar graelles que havíem utilitzat per a castellanoparlants).
- e. Informació sobre en quin ordre fer les introduccions d'aspectes morfològics, lexicals i gramaticals per poder anar construint l'esquelet de la nova llengua sense que ens quedi res a l'atzar, ja que al no tenir elements de comparació, allò que no ensenyem no ho aprendran. (escoltar la interllengua que usen per comunicar-se va bé en aquest punt per anar introduint les correccions necessàries)

5. ESTRATÈGIES A PARTIR DEL QUE S'HA DIT

- a. Treballar amb un grup divers tractant els valors que cada un aporta al conjunt, ensenyant a respectar-los, conèixe'ls i explicar-los per poder compartir-los així com ensenyar i fer comprendre els valors de la societat que els acull (a vegades aquests entren en contradicció amb els seus: el que es pot fer a l'escola no es pot fer a casa. També són diferents, com deia abans les formes amb les que ens relacionem). És important que el grup pugui ser un més dels grups flexibles del centre, sobretot a primària. Això li treu connotacions negatives ja que a l'hora de llengua el grup classe queda disgregat en diferents agrupaments.
- b. Fer agrupaments més petits dins del grup.

- c. Material individualitzat per moments determinats en que hem de treballar amb aquests agrupaments (tot i que el grup del taller pot ser reduït això no vol dir que no calgui, a vegades, fer aquests agrupaments)

Això vol dir que no hi ha cap llibre ni manual únic que serveixi.

Per concloure, doncs, podríem dir que ensenyar llengua a aquests alumnes no es pot fer, estrictament, des d'una vessant només lingüística, sinó que intervenen factors de transmissió de valors i tolerància cap a ambdues bandes, doncs no cal oblidar que estem parlant d'alumnes que fins i tot en casos d'analfabetisme funcional o bé de escolarització insuficient, poden ser bilingües o trilingües (cas d'alumnat africà provinent de Gàmbia o altres zones de l'anomenada Àfrica negra).

Cal, sobretot clarificar dos conceptes que en aquests moments estan molt barrejats: cal defugir actituds paternalistes i no confondre educació multicultural amb pinzellades de folklore.

Document elaborat a partir del que Dolors Ferrer va presentar a la Taula Rodona: “ **La formació del professorat per a la renovació de l'ensenyament de llengües**”, en el marc del 3r SIMPOSI SOBRE L'ENSENYAMENT DEL CATALÀ A NO CATALANOPARLANTS (Universitat de Vic, setembre 2002)